

Осма Международна олимпиада по лингвистика

Стокхолм (Швеция), 19–24 юли 2010 г.

Задача за отборното състезание

По-долу виждате някои думи и техните тълкувания от един тълковен речник на монголския език (*Mongol qelnij товч тајлбар тол'*, Ulaanbaatar, 1966) в латинска транслитерация:

1. **asaq:** nocoq, gal gerel garaq
2. **bal:** zögijn cecgijn šüüseer bolovsruulaq čiqer amttaj ötgön züjl
3. **bor:** qar cagaan qojor qol'col'dson öngö
4. **büleen:** zöög, qaluun biš, qüjten biš
5. **cagaan:** jumny cas met öngö
6. **cas:** žiqüün cagt agaart usan talstuud bij bolž cav cajm ungaril širgüüdeer buuq agaaryn tundas
7. **čiqer:** tusgaj manžingas jalgaruulan avdag cagaan öngötej bögөөд аmlag težeelijн talst bodis
8. **davs:**
  - (1) gašunduu qurc amttaj talst bodis, qoolond amt oruulaqad qereglene
  - (2) ustörögč atom n' tömörlögijn atomaar soligdson qimijn bodis
9. **gal:** šataž bajгаа bodisoos garsan qaluun
10. **ideq:** am'tny jumyг qool болгон qeregleq
11. **kal'ci:** qimijn үндсен maqbod, qөngön cagaan tömörlөг
12. **kilogramm:** qünd qөngөнij qemžüür, neg mjangан grammtaj tencүү
13. **kofe:**
  - (1) kofejн mod gedeg qaluun орны modny böөрөнqij үр
  - (2) ene үreer čanasan und
14. **manan:** usny uur дүүрсен tungalag bus агаар
15. **mös:** qөldsön us
16. **nocoq:** asaq, šataq
17. **nojton:** quurajн esreg utga, ustaj
18. **nüürs:** mod šataqад bij болоq šataq qatuu züjl
19. **өtgön:** šingenij esreg utga
20. **šaraq:** ideenij zүjlijг gald түлž болгоq
21. **šataq:** gal nocoq

22. **šingen:** ötgön gedgijn esreg utga
23. **süü:** am'tny qöqnöös garaq cagaan šaranguj öngötej šingen züjl
24. **talst:** tals бүқij qatuu bodis
25. **tülš:** gald түleqed zoriulž beltgesen түlee, argal, нүүрс zereg jum
26. **und:** uuq jum, undaan
27. **us:** ustörögč qüčiltörögč qojoryn qimijn ceвер nijlel болоq öngögüj, tungalag, šingen züjl
28. **ustaj:** us бүқij
29. **utaa:** jum šataqad garaq нүүрсний narijn širqeg бүқij qööröq züjl
30. **uur:** šingen züjljin qalaqad garaq nojton qij
31. **uuq:** šingen jumyg balgaž zalgiq
32. **qaluun:** bodisyn qödölgöönij tusgaj negen qelber bögöod bodisyn öčüüqen quv' molékul, atomyn qödlöqöd bij болоq ilč
33. **qar:** cagaany esreg, qöö, нүүрсний öngö
34. **qatuu:** zöölön gedgijn esreg utga
35. **qij:** gazryn agaар mandlyg bij bolgogč agaар бие, agaар bodis
36. **qojor:** neg deer negijg nemsen too
37. **qöldmöl:**
  - (1) qöldsön jum
  - (2) qöldöösön amtlag idee
38. **qöngön:** qünd gedgijn esreg utga
39. **qöö:** jumand togtson utaa
40. **qool:** ideq težeelijн züjl
41. **qüjten:** qaluun gedegtej esergüüceldsen utga, jumny serüün žiqüünij n'
42. **qünd:** čanar qöngöngüj, žintej
43. **quuraj:** nojton gedgijn esreg utga
44. **žin:**
  - (1) qünd qöngönij qemžee; neg žin n' 16 lan bögöod 600 grammtaj tencene
  - (2) qünd qöngönij bagcaa

* * *

(a) Преведете на български:

čiqertej kofé, mjangan žin, neg kilogramm, ötgön manan, qaluun us, qojor utga, quuraj süü, qüjten us, süü uuq, süün qöldmöl, süütej kofé, undny us.

(b) Преведете колкото можете монголски думи от текста.

—Борис Иомдин

Български текст: Иван Держански.

Наслука!